

kan bevares, saa var det sin Sag, men hvem borger os derfor? Vi maa altsaa ogsaa i dette Dieblit tage det Moment i Betragtning, hvorledes Krigen vil træffe os, dersom vi blive nøbte til at rykke ud med det Skyts, vi have, og skal man karakterisere dette, kan man sige, at det staar i samme Forhold til det nye Baglade-skyts, som Forladegeværerne staa til Bagladegeværerne; men der er den uhyre Forskjel, at medens vi i 1864 gik ud med Forladegeværer imod Bagladegeværer, uden at kjende Bagladegeværernes Virkning og Betydning, saa kjende vi i dette Dieblit fuldstændig nøie Virkningen af det nye riflede Skyts. Der er altsaa ingensomhelst Illusion for os, vi vide, hvad det vil føre til, Odelæggelsen kjende vi paa Forhaand. Naar jeg sagde, at det nye Skyts staa i samme Forhold til det, vi have, som Forladegeværerne til Bagladegeværerne, saa vil jeg, for ikke at blive misforstaaet, forklare det derhen, at det, der skal søges tilveiebragt, ikke er hurtigt-skydende Skyts, men Sammenligningspunktet er det, at Studsikkerheden og den Odelæggelse, som tilveiebringes gennem det nye Skyts, staa i selv-samme Forhold til Virkningen af det Skyts, vi have, som Virkningen af Bagladegeværer staa til Virkningen af Forladegeværer. Jeg skal henstille til de Herrer, om de tro, at det kan styrke Modet, naar man allerede paa Forhaand veed, at man har Vaaben, der ere vore Fjenders underlegne, og vort Artilleri vil være Fjendens i den Grad underlegen, at det for blot at tilveiebringe nogen-lunde Virkning ved enhver Leilighed vil være hen-vist til at søge frem i Kampens første Linie mellem de spredt søgende Skytter, medens Fjendens Ar-tilleri paa Grund af dets længere Rækkeevne vil kunne holde sig længere tilbage, og trods dette vil kunne tilveiebringe større Virkning end den, vi søge at naa ved at gaa Fjenden paa Livet. Vi have før haft Leilighed til at gjøre Erfaringer; vi gjorde sørgelige Erfaringer i 1864, og da denne Sag forrige Aar var paa Bane, og vi be-handlede Befæstningsloven for anden Gang, hen-vendte det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup) nogle Ord til mig, som jeg nu skal sende ham tilbage. Talen var om Dybbøl-stillingen, og han sagde da til mig: „Der staa her en Sagkyndig — det var mig, skøndt jeg slet ikke er sagkyndig ligeoverfor Kanonspørgsmaalet; det prætenderer jeg slet ikke at være — overfor mig, og jeg skal da udtale, at de Sagkyndige den Gang vore, jeg vil ikke sige uvidende, men saaledes uvidende med Datidens Skyts, at de tvang de menige Soldater ind i Bokhusene paa Punkter, hvor man troede, de vare sikke mod Skaden; men vi fik dog ved vort Regiment ikke mindre end 45 Mand saarede og døde. So, de Sagkyndige kunne rigtignok tage feil.“ Lad os nu gaa ud fra, at de Sagkyndige den Gang have taget feil, maa det da ikke være et adva-rende Exempel for os til ikke at begaa en lig-

nende Feil nu. Jeg kan beklage, at der er levnet saa kort Tid til Overveelse, af hvad Vi, man vil gaa, men jeg tror ikke, at man altsor meget maa se Spørgsmaalet i den store Betydning, som den ærede Ordspører for Mjertallet. Jeg tror, vi maa tage Sagen helt praktisk, med Muligheden af en Krig for Die, som vi ikke kunne skyde fra os, idet vi sige, at det ikke hører til Mulighederne, og saa tænke os, hvorledes vi ville være stillede, naar vi skulle kæmpe med en Modstander, og ere ham underlegne i det Vaaben, der anvendes. Jeg vil af den Grund ikke paatage mig det moralste Ansvar, der ligger i at sige Nei.

Solstein-Ledreborg: Jeg indrømmer, at jeg, efter at have hørt de Grunde, der ere komne frem fra forskjellige Sider, saavel fra den høitærede Minister som fra anden Side, og sær-ligt efter at have sat mig personlig ind i Sagen ad Veie, som maaste ikke laa aabne for Alle, er kommen til den Erkjendelse, at den Betragtning, der her er gjort gjældende fra den høitærede Mi-nisters Side, er af saa stor Vægt, at jeg for mit Vedkommende maa indrømme det Rigtige deri. Jeg tror, at det stiller sig saaledes i dette Die-blit, at der i vort Artilleri nu er Valget mellem at benytte et Vaaben, der er kasteret af vore nærmeste store Naboer og af den Stat, med hvil-ken vi dog altid maa se en Mulighed, om end ikke en Sandsynlighed, for at kunne komme i Krig, et Vaaben, der er kasteret af alle andre europaiske Stater, saaledes at vi ved at beholde det Artilleri, vi nu have, gjør vor Hær i ar-tilleristift Henseende absolut underlegen overfor enhver Modstander — eller at anskaffe et nyt, tidsvarende Vaaben. Det er, saa vidt jeg kan skjønne, godtgjort, at her foreligger et Forslag til at anskaffe en Kanon, der skyder langt længere, med langt større Virkning, og med langt større Studsfikkerhed end den Kanon, vi nu have. Og hvad vil Følgen af at beholde det gamle Skyts blive, naar der kommer en Krig? Følgen deraf vil blive, at vor Hær er bevæbnet med et Vaaben, til hvilket den ingen Lillid har, med et Vaaben, der vil lamme dens allerede iforveien paa Grund af numerisk Underlegenhed og kortere Dølse sjage Modstands-kraft, og som maaste vil gjøre, at vi ere skudte ned, forinden vi have naaet Fjenden med vore Vaaben. Jeg kan ikke se An-det, end at alle de Betragtninger, der ere gjorte gjældende her, tale ubetinget til Forsvar for, hvad der er foreslaet af Regjeringen; jeg kan ikke se Andet, end at Spørgsmaalet: Bagladekanon mod Forladekanon, ligeledes nu har været saa grundigt drøftet fra forskjellige Sider, og navnlig ogsaa nu er indrømmet fra den Autoritets Side, som længst har stridt imod i dette Spørgsmaal, — hvilket for mig er et betydeligt Argument til Fordel for, hvad der foreslaas fra Regjeringens Side — at jeg i det Mindste ikke kan komme til andet Ne-